

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุในจังหวัดอ่างทอง

วิทยานิพนธ์
ของ
สมชัย ปานผาสุข

๐๐๑๘ - ๕๓๓๖๐

ศูนย์วิทยบริการ	
เฉพาะเบียน	1396
เล่มที่	ฉบับที่
วัน เดือน ปี	29 ล.ค. 2546
เลขเรียก	ว

เสนอต่อสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2546

ISBN 974-429-099-4

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้เป็นอย่างดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงภู ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วณิช สุธารัตน์ กรรมการ ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาด้วยดี ตั้งแต่ต้นจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ที่ได้คำแนะนำในเรื่องวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ดร.เขวาลิตร โพธิ์นคร นักวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นายบัลลิตย์ ศรีพุทธางกูร ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และนายสมภูมิ บ่ายเที่ยง ศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย ขอกราบ นมัสการขอบพระคุณพระภิกษุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่กรุณาเสียสละในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณอาจารย์ชนะ กองไตรย์ อาจารย์โรงเรียนวัดอินทาราม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและ คำปรึกษา แนะนำ ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง สุดท้ายต้องขอขอบคุณญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้วิจัยในการศึกษาด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสวัสดิ์ ปานผาสุข ขอบคุณคุณจิระนันท์ เด็กหญิงสุขใจ เด็กชายเปรม ปานผาสุข ซึ่งให้ความรัก กำลังใจ และให้การสนับสนุนแก่ ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษาด้วยดี

สมชัย ปานผาสุข

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมุติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	11
แนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษา.....	18
ภารกิจ/หน้าที่ของพระภิกษุ.....	23
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุ.....	27
ตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	46
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 สถานภาพของพระภิกษุ.....	51
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุ.....	52
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ พระภิกษุ.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	86
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	87
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบสอบถาม.....	104
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย.....	105
ประวัติของผู้วิจัย.....	113

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	45
2 จำนวนและร้อยละของพระภิกษุจำแนกตามตำแหน่งการปกครอง คณะสงฆ์.....	52
3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุด้านงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์.....	53
4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุด้านงานบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์.....	55
5 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุด้านงานกิจการนักเรียน จำแนกตาม ตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์.....	57
6 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุด้านงานอาคารสถานที่ จำแนกตามตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์.....	59
7 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุด้านงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจำแนกตามตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์.....	61
8 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพระภิกษุจำแนกตามตำแหน่ง การปกครองคณะสงฆ์.....	63
9 ผลการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนและการวิเคราะห์ ความแปรปรวนจำแนกตามงานของโรงเรียน.....	65
10 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลังการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของพระภิกษุที่มีตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ต่างกัน ในงาน 5 ด้าน และในภาพรวม.....	69
11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลังการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของพระภิกษุที่มีตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ต่างกันในงานวิชาการ.....	71
12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลังการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของพระภิกษุที่มีตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ต่างกันในงานบุคลากร.....	73

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลังการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของพระภิกษุที่มีตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ต่างกันในงานกิจการ นักเรียน.....	75
14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลังการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของพระภิกษุที่มีตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ต่างกันในงานอาคาร สถานที่.....	77
15 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ภายหลังการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของพระภิกษุที่มีตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ต่างกันในงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	79

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	10
2 แสดงลักษณะความสัมพันธ์ของทฤษฎี Z กับหลักการแบบอเมริกันและ หลักการบริหารงานแบบญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น โดยวิลเลียม จี โอยูชิ.....	22